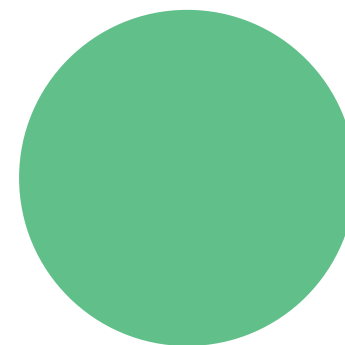

UDVIKLINGSSPOR

PROJEKT
FOLKETS BIBLIOTEK

UDVIKLINGSSPOR

Projekt Folkets Bibliotek har lavet fem udviklingsspor til folkebibliotekerne, som er lavet på baggrund af indsigter, læringer og erfaringer fra projektet. Udviklingssporene er vores anbefalinger til jer som arbejder i biblioteksvæsenet - hvad enten det er som praktiker, leder eller udviklingsperson. Sporene er veje og retninger at gå og styre efter for bibliotekerne, og kan ses som måder at imødekomme både brugeres og potentielle brugeres behov og de udfordringer, som projektet har identificeret og peget på.

Udviklingssporene kan I have som værdier, principper og pejlemærker at navigere efter, når biblioteket skal udvikle sig nu og i fremtiden.

At styre efter udviklingssporene kræver sammenhæng mellem holdning og handling. Holdning handler om jeres tankesæt, idealer og holdninger til både brugere, borgere, jer selv og jeres måde at forstå, opfatte og tænke biblioteket på. Handling drejer sig om måden I 'gør' biblioteket, det vil sige jeres praksis og de handlinger og relationer, som I skaber, medskaber og praktiserer i det daglige.

For at skabe sammenhæng i holdning og handling kræver det, at udviklingssporene løbende diskuteres og at de bliver omsat og anvendt i det daglige arbejde. Det behøver ikke at kræve de store strategiske planer, men kan også være små ændringer, som skaber ringe i vandet. Brug udviklingssporene til mindre forandringer i servicen overfor og i mødet med brugerne og til større forandringer i udviklingen af bibliotekets struktur, rammer og vilkår.

SÅDAN KAN I BRUGE UDVIKLINGSSPORENE

Tag et eller alle sporene med på workshops, til udviklings- og planlægningsmøder, til møder med nye og allerede kendte samarbejdspartnere og når du og din kollega skal finde på og igangsætte en ny aktivitet på biblioteket. Hæng dem op i frokoststuen og i biblioteksrummet - det er også en måde at inddrage brugerne på. Til at komme i gang kan I for eksempel prøve at svare på disse spørgsmål:

Hvorfor er dette udviklingsspor vigtigt for bibliotekerne?

Hvor findes/mangler udviklingssporet i jeres daglige arbejde?

Hvordan kan I tage første/næste skridt til at følge sporet?

Held og lykke med udviklingsarbejdet!

UDVIKLINGSSPOR 1 - 5

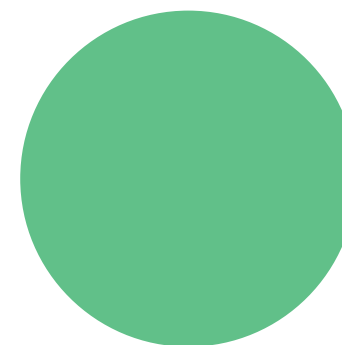
BRUGERNE SOM DELTAGERE

BIBLIOTEKET SOM VÆRESTED OG VÆRKSTED

TILSTEDEVÆRELSE INDENFOR OG UDENFOR BIBLIOTEKET

KOMMUNIKATION MED OMVERDENEN

SAMARBEJDEDE OG SYSTEMATISK VIDENDELING

BRUGERE SOM DELTAGERE

Gå fra afsender-modtager til deltager

udviklingsspor 1

Gør i højere grad brugerne og ikke-brugerne til aktive deltagere i udviklingen af jeres tilbud, aktiviteter og tiltag, fremfor blot modtagere af en service - det kan give aha-oplevelser og inspiration til de ansatte og styrker brugernes medejerskab til biblioteket.

Hav mod til at give afkald på styring, magt og selvbestemmelse - særligt til de grupper, som 'vil selv', f.eks. de unge - og lad dem være med til at udvikle biblioteket på egne præmisser. Tænk og udøv i højere grad bibliotekarrollen som samudvikler i tillæg til jeres formidlerrolle.

Spørg, inddrag og tag brugerne med på råd, når I skal opfinde og udvikle en ny aktivitet eller et tilbud - det øger træfsikkerheden og gør jer mindre sårbare overfor, hvorvidt et tiltag er en succes eller ej.

Brug og forstærk brugernes formelle og uformelle netværk og integrer dem aktivt og strategisk i jeres arbejde.

BIBLIOTEKET SOM VÆRESTED OG VÆRKSTED

Gå fra opbevaringsmagasin til sted for udfoldelse

udviklingsspor 2

Understøt brugernes behov og ønsker om biblioteket som et mødested, samlingspunkt og rum for samvær og fællesskab. Indtænk det sociale og mellemmenneskelige - både mellem biblioteksansat og bruger og brugerne imellem - i jeres indretning, aktiviteter, organisering og strategier.

Eksperimentér med at have færre eller mere præsenterende og inviterende materialer i biblioteksrummet og skab flere steder og initiativer, der lægger op til at folk mødes, samles, deler, diskuterer, bytter, interagerer, hænger ud, slår sig ned og hjælper hinanden.

Undgå at biblioteket hovedsagligt er et opbevaringssted for andres kulturelle produkter og gør det i endnu højere grad til et sted, hvor også brugerne selv kan udfolde sig, skabe og producere. Tænk biblioteket som både et værested og værksted.

2

TILSTEDEVÆRELSE INDENFOR OG UDENFOR BIBLIOTEKET

Gå fra at være et sted til at være tilstede

udviklingsspor 3

Vær opmærksom på at tilstedeværelse og synlighed hele tiden skal aktiveres, også selvom I ikke er fysisk tilstede, som f.eks. i selvbetjent åbningstid. Det styrker brugernes oplevelse af tryghed, kvalitet og åbenhed og kan være med til at styrke de ansattes faglighed.

Gør jer synlige uden for bibliotekets fire vægge - lige udenfor biblioteket, rundt omkring i lokalmiljøet, på kulturinstitutioner, i det lokale erhvervsliv, i borgernes egne netværk, online osv. - steder hvor både brugere og ikke-brugere er. At være udadvendt og opsøgende handler ikke om at være påduttende 'sælger', men om at formidle og oplyse om bibliotekets tilbud og muligheder.

Vær målrettede og strategiske når I udvikler og igangsætter nye tilbud og tiltag på biblioteket. Indtænk og gør jer til en del af andre kommunale, lokale og nationale strategier og find nye samarbejdspartnere - det styrker jer både indadtil og udadtil.

Tilstedeværelse handler om nærvær og om at være i folks bevidsthed og dagligdag - også når de ikke er på biblioteket. Forvent ikke at folk kommer til jer, men sørg for også at komme til dem!

3

KOMMUNIKATION MED OMVERDENEN

Gå fra selvfølge til aktivt selvfortællende

udviklingsspor 4

Folkebiblioteket er en genkendelig institution i samfundet, men fortællingen om hvad biblioteket er, gør, kan og vil kan kommunikeres mere tydeligt og kontinuerligt. Undgå at blive taget for givet og sørg for løbende at fortælle, hvorfor I er vigtige og nødvendige.

Aktivt selvfortællende handler ikke om at 'sælge' en vare og overbevise andre om at komme på biblioteket, men at være i stand til at formidle bibliotekets vigtighed, kerneværdier, muligheder og gode historier om alt det I allerede gør.

Fremhæv og tydeliggør jeres forskellige kompetencer, interesser og fagområder, så I bedre rammer og 'matcher' de forskellige brugeres personlighed, behov, ønsker og præferencer.

Gør opmærksom på jer selv på en udadvendt måde, der vækker nysgerrighed og overrasker og måske rykker ved forestillingen om biblioteket som et sted blot med bøger.

4

SAMARBEJDEDE OG SYSTEMATISK VIDENDELING

Gå fra at genopfinde den dybe tallerken til mere videndeling

udviklingsspor 5

Vær systematiske og grundige når I skal undersøge, researche og lade jer inspirere til en ny aktivitet eller tiltag - andre biblioteker har måske allerede gjort gode eller dårlige erfaringer med lignende tiltag, som I kan drage fordel af.

Del, diskutér og aktivér jeres viden, ideer og tanker med andre biblioteker - fra den lille gode ide til de store udviklings-tiltag. Måske medfører det nye ideer og nye samarbejdspartnere.

5

OPSUMMERING

Tænk på brugerne som andet og mere end brugere - de er også mennesker og nogle gange er de ikke-lånere, selvom de er på biblioteket.

I har en bred vifte af muligheder og en meget aktiv låner kan godt være ikke-bruger af andre af jeres ydelser. Måske har den aktive låner, der skal have hjælp til at søge i det elektroniske katalog, også svært ved at bruge sin NemID.

Tænk over, hvor mennesker er, når de ikke er på biblioteket. Kan man lave strategiske samarbejder med andre lokale aktører? Kan I lave noget sammen med håndboldklubben eller et oplysningsforbund? Kunne en del af Ældresagens aktiviteter ligge hos jer? Kunne I lægge noget hos dem? Kan man spille bridge på biblioteket?

Kom over følelsen af, at det at fortælle om jer selv og jeres muligheder er det samme som at være en slesk 'sælgertype' - det er der ingen fare for at biblioteket nogensinde bliver. I har den kæmpe gave, at I indeholder og tilbyder en særegen grundsten i folks liv og bevidsthed, dannelse, viden og læring og i mødet med det offentlige. Det er en niche I næsten kan få for jer selv!

